

МОНГОЛБАНКНЫ
ЕРӨНХИЙЛӨГЧИЙН ТУШААЛ

2022 оны 12 сарын 01 өдөр

Дугаар А-336

Улаанбаатар хот

Журам батлах тухай

Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1,2 дахь заалт, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.2.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.“Банкны мөнгө угаах, терроризмыг болон үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үйл ажиллагаанд газар дээрх хяналт шалгалт хийх журам”-ыг 1 дүгээр хавсралтаар, “Банкны мөнгө угаах, терроризмыг болон үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх үйл ажиллагаанд зайнаас хяналт тавих журам”-ыг 2 дугаар хавсралтаар баталсугай.

2.Энэ тушаал батлагдсантай холбогдуулан Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2018 оны А-293 дугаар тушаалыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

3.Энэ тушаалын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт шалгалтын газар (Ц.Нарандалай)-т даалгасугай.

ЕРӨНХИЙЛӨГЧ

Б.ЛХАГВАСҮРЭН

1522012352

Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн 2022 оны
12 дугаар сарын 01-ний өдрийн ...
дугаар тушаалын хавсралт-1

**БАНКНЫ МӨНГӨ УГААХ, ТЕРРОРИЗМЫГ БОЛОН ҮЙ ОЛНООР ХӨНӨӨХ ЗЭВСЭГ
ДЭЛГЭРҮҮЛЭХИЙГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХТЭЙ ТЭМЦЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ГАЗАР
ДЭЭРХ ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ ХИЙХ ЖУРАМ**

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДСЭЛЭЛ

1.1. Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх тухай хууль, бусад хууль тогтоомж, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор Монголбанкнаас гаргасан дүрэм, журам, заавар, удирдамж, зөвлөмжийг банк оорийн бүтэц зохион байгуулалт, бүтээгдэхүүн үйлчилгээ, тэдгээрийг харилцагчид хүргэх арга хэлбэр болон үйл ажиллагааны цар хүрээтэй уялдуулан хэрхэн хэрэгжүүлж байгаад хяналт тавих, Монголбанкнаас үүрэг даалгавар өгөх, мөнгө угаах, терроризмыг болон үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэхийг санхүүжүүлэх (цаашид “МУТС/ҮОХЗДС” гэх)-тэй тэмцэх үйл ажиллагаанд эрсдэлд суурилсан газар дээрх хяналт шалгалт хийх, үнэлэлт, дүгнэлт өгөхөд энэ журмыг мөрдлөг болгоно.

1.2. Энэ журмаар зайны хяналтын дүгнэлтэд үндэслэн банканд хийх газар дээрх хяналт шалгалтын чиглэлийг тодорхойлох бөгөөд энэ нь нэмэлт үзүүлэлтээр хийх хяналт шалгалтын ажиллагааг хязгаарлахгүй.

1.3. МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх чиглэлээр банканд хийгдэх газар дээрх хяналт шалгалтын удирдамжийг Монголбанкны Ерөнхийлөгч батална. Шаардлагатай тохиолдолд удирдлагын багасан төмилогын дагуу газар дээрх хяналт шалгалтыг гүйцэтгэж болно.

1.4. Газар дээрх хяналт шалгалтын хүрээнд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэнэ. Үүнд:

- 1.4.1. Хяналт шалгалтын бэлтгэл ажлыг хангах;
- 1.4.2. Хяналт шалгалтыг хийж гүйцэтгэх;
- 1.4.3. Хяналт шалгалтын тайлан боловсруулах, удирдлагад танилцуулах;
- 1.4.4. Бусад шаардлагатай, нэмэлт үйл ажиллагаа.

ХОЁР. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН БЭЛТГЭЛ АЖЛЫГ ХАНГАХ

2.1. Газар дээрх хяналт шалгалтыг хийхийн өмнө хянан шалгагч нь дараах баримт, мэдээлэлтэй танилцсан байх шаардлагатай:

- 2.1.1. Банкны МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх үйл ажиллагаатай холбоотой эрсдэлийн үнэлгээний тайлан;
- 2.1.2. Өмнөх хяналт шалгалтын тайлан, Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлт;
- 2.1.3. Банкны дотоод болон хондлогийн аудитын тайлан;
- 2.1.4. Зайны хяналт шалгалтын тайлан;
- 2.1.5. Шаардлагатай бусад мэдээлэл.

2.2.Газар дээрх хяналт шалгалтын бэлтгэл ажлыг хангахдаа “МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийх гарын авлага”-ыг баримтална.

2.3.Газар дээрх хяналт шалгалт хийхэд шаардлагатай урьдчилан бэлтгэх баримт, материалын жагсаалтыг энэ журмын нэгдүгээр хавсралтын дагуу тодорхойлно.

ГУРАВ. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ТӨРӨЛ БА ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ЧИГЛЭЛ

3.1.Эрсдэлд суурилсан газар дээрх хяналт шалгалт нь дараах хэлбэртэй байна:

3.1.1.Иж бүрэн хяналт шалгалт: Энэ журмын 3.3-т заасан үндсэн чиглэлийн нийт үзүүлэлт, шаардлагатай нэмэлт үзүүлэлтээр хийх хяналт шалгалт;

3.1.2.Хэсэгчилсэн хяналт шалгалт: Энэ журмын 3.3-т заасан үндсэн чиглэлийн үзүүлэлтүүдээс тодорхой чиглэлээр хийх хяналт шалгалт;

3.1.3.Гүйцэтгэлийн хяналт шалгалт: Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлтийг шалгах хяналт шалгалт;

3.1.4.Сэдэвчилсэн хяналт шалгалт: Тухайлсан сэдвээр хийх хяналт шалгалт.

3.2.МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх чиглэлээр банканд хийх хяналт шалгалтыг үндсэн чиглэлийн үзүүлэлт болон нэмэлт үзүүлэлтээр хийнэ.

3.3.Банкны МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх үйл ажиллагаанд хийх газар дээрх хяналт шалгалтын үндсэн чиглэлд дараах үзүүлэлтүүд багтана:

3.3.1.Банкны бүтэц зохион байгуулалт, Төлөөлөн удирдах зөвлөл (цаашид “ТУЗ” гэх) болон түүний дэргэдэх хороод, дотоод бодлого, журам;

3.3.2.Хэрэгжилт хариуцсан нэгж, чиг үүрэг, ажилтан;

3.3.3.Харилцагч, бүтээгдэхүүн үйлчилгээ түүнийг харилцагчид хүргэх арга хэлбэр, үйл ажиллагааны цар хүрээ, газарзүйн онцлогоос учирч болзошгүй МУТС/ҮОХЗДС эрсдэлийг үнэлэх аргачлал, үр дүнтэй байдал;

3.3.4.Харилцагчийг таньж мэдэх үйл ажиллагаа;

3.3.5.Харилцагчийг таньж мэдэх хялбаршуулсан үйл ажиллагаа;

3.3.6.Харилцагчийг нарийвчлан таньж мэдэх үйл ажиллагаа;

3.3.7.Эцсийн өмчлөгчийг тогтоох, тодорхойлох үйл ажиллагаа;

3.3.8.Харилцагчийг таньж мэдэх үйл ажиллагаанд гуравдагч этгээдийг ашиглахтай холбоотой зохицуулалт;

3.3.9.Улс төрд нөлөө бүхий этгээдийг таньж мэдэх, хяналт тавих үйл ажиллагаа;

3.3.10.МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх, өндөр эрсдэлтэй орнуудад авч хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа;

3.3.11.Банкнаас “Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль”-ийн 4 дүгээр зүйлд заасан мэдээлэх үүрэгтэй этгээдэд хяналт тавих үйл ажиллагаа;

3.3.12.Данс, гүйлгээнд тусгайлан хяналт тавих үйл ажиллагаа;

3.3.13.Сэжигтэй гүйлгээг илрүүлэх, мэдээлэх үйл ажиллагаа;

3.3.14.Бэлэн мөнгөний болон гадаад төлбөр тооцооны гүйлгээг мэдээлэх үйл ажиллагаа;

3.3.15.Хил дамнанас корреспондент банкны үйл ажиллагаа;

3.3.16.МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэхэд чиглэсэн банкны дотоод хяналт шалгалтын

тогтолцоо, арга хэлбэр;

3.3.17.Цахим гүйлгээнд хяналт тавих үйл ажиллагаа;

3.3.18.Шинэ технологи, бүтээгдэхүүн үйлчилгээтэй холбоотой үйл ажиллагаа;

3.3.19.Баримт, материалын хадгалалтын байдал;

3.3.20.МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэхэд чиглэсэн сургалтын чанар, хөтөлбөр, хэрэгжилт.

3.4.Банкны МУТС/ҮОХЗДС-тэй холбоотой эрсдэлээс хамаарч нэмэлт үзүүлэлтээр хяналт шалгалт хийж болох бөгөөд тухайн үзүүлэлт бүрд үнэлэлт өгнө.

3.5.Газар дээрх хяналт шалгалтын үр дүн болон Монголбанкнаас өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлт, банкнаас ирүүлсэн статистик мэдээлэл зэрэгт үндэслэн энэ журмын хоёрдугаар хавсралт буюу газар дээрх хяналт шалгалтын аргачлалыг шинэчилж болно.

3.6.Үндэсний эрсдэлийн үнэлгээ, Монголбанкнаас тодорхойлсон МУТС/ҮОХЗДС эрсдэлийг харгалзан энэ журмын 3.3-д заасан чиглэл, үзүүлэлтэд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.

3.7.Хянан шалгагч нь үндсэн чиглэл, нэмэлт үзүүлэлтээр хяналт шалгалт хийхдээ хоёрдугаар хавсралт буюу газар дээрх хяналт шалгалтын аргачлал, “МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийх гарын авлага”-ыг ашиглана.

ДӨРӨВ. ГАЗАР ДЭЭРХ ХЯНАЛТЫГ ХИЙЖ ГҮЙЦЭТГЭХ

4.1.Хяналт шалгалтыг хийхдээ дараах дарааллыг баримтална:

4.1.1.Хяналт шалгалтыг эхлүүлэх уулзалтыг зохион байгуулж, хяналт шалгалтын удирдамж, зорилго, шалгалттай холбоотой гаргуулан авах мэдээллийн талаар банкны удирдлагад танилцуулах;

4.1.2.Хяналт шалгалт хийхэд шаардлагатай мэдээллийг нэгдүгээр хавсралтад заасны дагуу гаргуулж авах;

4.1.3.Газар дээрх хяналт шалгалтыг хийж гүйцэтгэх;

4.1.4.Хяналт шалгалтын тайланг боловсруулах, дүгнэх;

4.1.5.Хяналт шалгалтын үр дүнг банкны удирдлагад танилцуулж, тайлбар авах;

4.1.6.Иж бүрэн хяналт шалгалтын тайлан боловсруулах, хяналт шалгалтын үр дүнг тайлагнахдаа энэ журмын гуравдугаар хавсралтад заасан газар дээрх иж бүрэн хяналт шалгалтын тайлангийн загварыг ашиглана.

4.2.Хяналт шалгалтын чиглэл тус бүрд дараах хүснэгтийн дагуу үнэлгээ өгнө.

Үнэлгээ	Үндэслэл
1 буюу “сайн”	Хянан шалгагчийн үнэлгээ, шинжилгээний асуулгын хариултад алдаа дутагдал байхгүй, банк нь хуулийн шаардлагыг хангасан бодлого, дотоод журамтай, дотоод хяналтын тогтолцоо, үйл ажиллагаа нь (удирдлагын хяналт, хэрэгжилт гэх мэт) сайн.
2 буюу “хүлээн зөвшөөрөгдөх хэмжээнд”	Банк нь хуулийн шаардлагад нийцсэн дотоод бодлого журамтай, үйл ажиллагаа, удирдлагын тогтолцоо, хяналт нь үр дүнтэй бөгөөд илэрсэн дутагдлыг газар дээрх хяналт шалгалтын явцад арилгуулах боломжтой.

3 буюу “дутагдалтай”	Бодлого, журам нь банкны үйл ажиллагааг бүрэн хамраагүй, хуулийн шаардлагад нийцээгүй, үйл ажиллагаа нь зарим талаараа дутагдалтай, удирдлагын хяналтын тогтолцоог зарим талаар сайжруулах шаардлагатай.
4 буюу “ихээхэн дутагдалтай”	Банкны бодлого, журам нь хуульд нийцээгүй бөгөөд МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх үйл ажиллагаанд ТУЗ, гүйцэтгэх удирдлагын хяналт, оролцоо сул, үйл ажиллагаа нь ихээхэн дутагдалтай.
5 буюу “хангалтгүй”	Бодлого, журам нь хуульд нийцээгүй бөгөөд ТУЗ, гүйцэтгэх удирдлагаас МУТС/ҮОХЗДС-тэй тэмцэх үйл ажиллагаанд хяналт тавьдаггүй, дотоод хяналтын болон тайлагнах механизм байхгүй, бие даасан комплаенсийн бүтэцгүй, сургалт хийдэггүй зэрэг дутагдалтай.

4.3.Хяналт шалгалтын үнэлгээгээр 3 болон түүнээс муу үнэлгээ авсан, зөрчлийн шинжгүй гэж үзвэл дутагдлыг сайжруулах дараах арга хэмжээг авна. Үүнд:

4.3.1.Дутагдлыг засах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор зөвлөмж, сануулга өгөх;

4.3.2.Дутагдлыг арилгуулахтай холбоотой хугацаатай үүрэг даалгавар өгөх;

4.4.Өмнө илэрсэн дутагдлыг засаж, сайжруулах талаар арга хэмжээ аваагүй, давтан гаргасан тохиолдолд дараах хүснэгтэд заасны дагуу арга хэмжээ авна:

Авах арга хэмжээ	1 удаа	2 удаа	3 удаа болон түүнээс дээш
		Зөвлөмж, сануулга өгөх	Хугацаатай үүрэг даалгавар өгөх

ТАВ. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН МӨРӨӨР АВЧ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ

5.1.Ажлын хэсэг нь шалгалтын танилцуулга, тухайн банканд авсан арга хэмжээ, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний саналаа Банкны мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, танилцуулна.

5.2.Банкны мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих зөвлөлийн хурлаас гаргасан санал, дүгнэлтэд үндэслэн Монголбанкны Ерөнхийлөгч шийдвэр гаргана.

5.3.Шалгалт хийгдсэн банканд Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн шийдвэрийг хүргүүлж, хэрэгжилтэд тогтмол хяналт тавьж ажиллана.

ЗУРГАА. ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН АЖЛЫН ХЭСГИЙН ҮҮРЭГ

6.1.Ажлын хэсгийн ахлагч, гишүүд нь Төв банк (Монголбанк)-ны тухай хууль, бусад хууль тогтоомжид заасан эрх, үүргийг хэрэгжүүлж, Монголбанкны Улсын байцаагчийн дүрмийг баримтлан ажиллана.

6.2.Шалгалттай холбоотой гомдол, санал, тайлбарыг хүлээн авах, шийдвэрлэхэд Монголбанкны Улсын байцаагчийн дүрмийг баримтална.

¹ Шаардлагатай гэж үзвэл дутагдлын шинж чанараас нь хамаараад “Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль”-ийн 23.2-т заасан арга хэмжээг хавсран хэрэгжүүлэхтэй холбоотой саналыг зөвлөлд танилцуулна.

6.3. Ажлын хэсгийн ахлагч нь дараах үүрэгтэй:

6.3.1. Шалгалтын удирдамж, урьдчилан бэлтгэх баримт, материалын жагсаалтыг банкны гүйцэтгэх удирдлага, холбогдох нэгжийн удирдлагад танилцуулах;

6.3.2. Хянан шалгагч нарын ажил үүргийг хуваарилах, шалгалтын явцтай танилцах, заавар зөвлөгөө өгч, шалгалтыг үр дүнтэй, хугацаанд нь хийж дуусгах талаар санаачилгатай ажиллах;

6.3.3. Шалгалтын хугацаа сунгах бол энэ талаар удирдлагад хүсэлт гаргах;

6.3.4. Хяналт шалгалт дууссаны дараа удирдамжид заасан хугацаанд багтаан танилцуулга боловсруулах;

6.3.5. Шалгалтын акт материалыг Монголбанкны Банкны мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, шалгалтын мөрөөр авах арга хэмжээний саналыг Монголбанкны Ерөнхийлөгчид танилцуулан шийдвэр гаргуулах;

6.3.6. Монголбанкны Ерөнхийлөгчийн шийдвэрийг банканд хүргүүлэх арга хэмжээг авч, шалгалтын танилцуулга, холбогдох баримт, материалыг банкны хувийн хэрэгт хадгалах.

6.4. Хяналт шалгалтын явцад шаардлагатай мэдээллийг цаасаар болон цахим сувгаар авч, холбогдох хууль, журамд заасны дагуу аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.

ДОЛОО. ХАРИУЦЛАГА

7.1. Энэхүү журмыг зөрчсөн бол холбогдох хууль тогтоомжид заасан хариуцлагыг хүлээлгэнэ.

7.2. Илэрсэн зөрчил, дутагдал эрүүгийн шинжтэй бол хянан шалгагч нь нэн даруй Банкны мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд хяналт тавих зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, эрх бүхий байгууллагад шилжүүлнэ.

_____ оОо _____